

Oude Kerk, 14 april 2022

Witte Donderdag
ds. Johan Meijer

gelezen: Exodus 12: 15-20; Johannes 13: 1-15; Johannes 13: 21-29

titel: levensboom: ware Wijnstokl

overdenking

*Gemeente van onze Heer Jezus Christus,
lieve mensen van God,*

Wanneer God scheidt, doet Hij dat nooit voor niets. We leren Gods onzichtbare eigenschappen door zijn scheppingswerk, zegt Paulus in de Romeinenbrief. De bomen zijn hier bij uitstek een prachtig voorbeeld van. Wie door het Bijbelse bomenbos loopt, ontvangt diepe inzichten die ontspanning en genezing brengen. Leren van bomen is allerminst zweverig – de Schepper zelf gebruikt bomen in de Bijbel regelmatig als metafoor. Bomen rennen niet van hor naar her, zoals wij wel, maar groeien heel rustig en gestaag, volgens het ritme dat in de schepping is gelegd. Ze hebben een luchtzuiverende werking, vangen fijnstof op en zorgen voor schaduwrijke, groene plekken, waar mens en dier op adem en tot leven komen. Bomen worden niet voor niets de longen van de aarde genoemd. Als je wandelt door het Bijbels Bomenbos gaat er een wereld voor je open. Bomen, ze waren er bij in het Paradijs, en zullen er bij zijn aan het einde van de tijden. God vergelijkt de mens vaak met een boom en Hij komt de mens ook tegemoet onder de bomen, zoals Abraham onder de terebinten van Mamre. In het Bijbelse bomenbos ontdek je bijzondere lessen voor je geestelijke leven.

Zo leidt Mijam van der Vegt haar boekje *Leren van Bomen*, 50 Bijbelse meditatieën in. Ik heb dit boekje nog maar net en nu al vind ik het inspirerend en heel passend bij het overkoepelende thema voor deze Drie dagen voor Pasen: Levensboom.

Een drieluik, waarvan dit de eerste is, overmorgen, op Stille Zaterdag, tijdens de Paaswake zal het gaan over de Levensboom die wortelt in Levend water, zoals Psalm 1 het zegt, morgen op Goede Vrijdag zullen we zien hoe het kruis van Jezus gezien is als een levensboom, als bloeiend hout en vanavond de Levensboom als Ware Wijnstok.

Jezus vergelijkt zichzelf in het Johannesevangelie met een wijnstok, een ware Wijnstok. En bij het laatste avondmaal deelt Hij van de vrucht van de wijnstok met zijn vrienden met wie Hij het Laatste Avondmaal viert. Dit Avondmaal is het Pesachmaal, dat Jezus vierde met zijn leerlingen in een bovenvertrek. Het zou bijna Pesach zijn en daar hoort de Seidermaaltijd bij. Vorige week hadden we bij de maaltijd met de basiscatechisanten een Seiderschotel in ons midden, een officiële, met al die smaken die horen bij het verhaal van de Uittocht van Egypte. Een oude Joodse traditie die ook morgesavond in de Joodse traditie wereldwijd gevierd wordt: op Sederavond, voorafgaand aan de Sabbath die het Pesachfeest inluidt. Het is ene avond die gevierd wordt in huiselijke kring, in gezins- en familieverband, of zoals Jezus het deed samen met zijn vrienden. Het ongedesemd brood is aanwezig, matses, zoals wij die straks ook delen met het Avondmaal. En er is zout water, de tranen die vergoten zijn door de joodse slaven in Angstland Egypte, bitter zijn de radijs en de mierikswortel het bittere kruid, om de bitterheid van het lijden in Egypte, zoet is de Charosset, een soort appelmoes, het zoet van de bevrijding, en groen en fris is de peterselie: de nieuwe lente, het nieuwe groene leven dat men tegemoet mocht gaan; bij de maaltijd horen verhalen 'waarom zs deze nacht anders dan alle andere nachten?' en gebeden en zegenspreuken, zegenspreuken over het brood en over de wijn, want de vrucht van de wijnstok is ook overvloedig aanwezig, vier volle

glazen rode wijn voor de volwassenen, het is een feestmaal, en zo vierde de vriendenkring met Jezus de maaltijd ook, met Hem als gastheer. Wanneer Hij, als het ware vader van het gezin, de voorganger is in de Seidermaaltijd, mag Hij het brood ook breken en de wijnbeker zegenen en delen. En als Hij dat doet, doet en zegt Hij iets heel bijzonders. Hij betreft dat brood en die wijn op zichzelf en zegt: dit is mijn lichaam, dit is mijn bloed. Alles wat in de traditie besloten is aan symbolen kun je betrekken op mij. Want mijn lichaam zal gebroken worden, mijn bloed vergoten; morgen al.

Zo zegent Jezus de wijn, de vrucht van de Wijnstok, de vrucht van Hemzelf, die zich vergeleek met die plant, met die boom. In het Bijbelse bomenbos staat ook Hij, die met een vorm vergeleken wordt, dat zelf doet. Het is een krachtig symbool waar wij bij stil mogen staan vanavond. Met verwondering en ontroering. Door de wijnstok vloeien de levenssappen en gaandeweg komen er ranken aan en bladeren en nog weer later rijpen de druiven, draagt de wijnstok vrucht. Wij die ook wel lichaam van de Heer genoemd worden als kerk en als gelovigen, mogen zijn als ranken. Door ons mag het zelfde levenssap stromen die door de Ware Wijnstok wordt rondgedeeld. Zo mogen wij verbonden zijn met Hem die ons zegt, neem en drink, dit is mijn bloed, het nieuwe verbond dat ik met jullie sluit. Blijf dit doen, om altijd aan mij te blijven denken en om je altijd met mij verbonden te weten. Als wij dan eten van het brood en drinken van de beker, gedenken wij al wat Jezus voor ons deed, totdat hij terug zal komen.

Amen